GÂNDURI DESPRE PRIMUL AN LA SYNTOPIC

Autor: Redacția Syntopic | 16 noiembrie 2022

Syntopic este un proiect care s-a născut fără vreun scenariu prestabilit, fără ambiții și obiective „mărețe” de a schimba lumea. Syntopic nu este nici o reacție într-un lanț de reacții ale diferitelor curente ideologice sau culturale. Desigur, fiecare vine aici cu propriul bagaj cultural și cu propriile influențe, dar tocmai de aceea mi se pare unul dintre cele mai organice proiecte pe care le cunosc: Syntopic s-a născut din dorința sinceră a câtorva tineri de a se înțelege mai bine pe ei înșiși și lumea în care trăiesc. Aveam nevoie de un cadru, în afara universităților, în care să scriem, să învățăm și să exersăm – dialogul, mai ales. În acest sens, Syntopic este o școală pentru noi și, în același timp, tribuna noastră în agoră.

Nu este deloc ușor să pui bazele unui asemenea proiect și cu atât mai dificil este să îl menții viu. Încă de la început, fiecare dintre noi a dedicat și dedică atât cât poate din timpul personal, fără să primească altă recompensă decât satisfacția că a reușit ceea ce și-a propus. Iar ceea ce cred eu că face ca lucrurile să funcționeze este prietenia ce stă la baza acestei inițiative. Syntopic se clădește pe prietenia sinceră dintre noi; și poate tocmai aceasta este o caracteristică esențială, fără de care proiectul nici nu ar fi existat, în niciun caz în formula aceasta.

La un an de la înființarea proiectului nu pot decât să mulțumesc pentru că așa ceva este posibil: prietenilor, colegilor mei și, bineînțeles, profesorilor noștri, cititorilor și tuturor celor care au contribuit, fie și numai cu distribuirea vreunui articol. La cât mai mulți ani!

(Tudor-Alexandru Jinga)

Syntopic s-a născut majoritar dintr-o dorință, dar și parțial dintr-o nemulțumire. Mulți dintre noi cred că am simțit că aplecarea spre vîrsta maturității, în toată complexitatea ei, necesită nu doar doar să ne cunoaștem pe noi înșine și să ne avem în posesie, ci și să ne dăm măsura în spațiul public. Firește, asta nu a însemnat un bilanț de forțe, ci, mai

degrabă, plasarea într-o poziție de vulnerabilitate, în care ideile și persoanele noastre întregi au ajuns în arena lumii și au fost judecate laolată cu toate celalate. Deși am pornit modest, nu ne-am considerat niciodată o redacție de studenți; am vrut și încercat întotdeauna să fim judecați la același standarde precum profesioniștii de aici și de aiurea, fie ei publiciști, intelectuali sau alții asemenea.

Aceasta este parte din dorință. O alta vine, precum toate dorințele, în descendența unei nemulțumiri și a unor lipsuri: am dorit un spațiu de dezbatere civilizat, la standarde academice, care să facă loc unei pluralități de opinii, validate prin simpla forță a argumentului; am dorit un grup intim de discuții, între prieteni și apropiați, care să reproducă atmosfera candidă, dar vibrantă, a celebrelor grupuri de discuții din marile universități; am dorit o formă de educație alternativă, care să suplinească atît scăderile mediului academic, cît și pe cele ale studiului propriu.

Nu în ultimul rând, dorința se întinde către viitor: dorim ca proiectul nostru să continue, sprijinit pe temeliile puse cu mult înaintea lui, dar și în acest ultim an.

(Iuliana-Diana Petrescu)

Când s-a format grupul nostru, am crezut un timp că am fost cu toții martorii unui mic miracol, a unui amalgam de circumstanțe irepetabil care avea să dispară exact așa cum a apărut. În fond, nu sunt rare momentele în care anumiți oameni sau anumite grupuri se manifestă strălucit, iar apoi se sting subit, urmele lor fiind șterse de valul istoriei. Acum, la un un an de când s-a format redacția și comunitatea noastră și la mai bine de trei ani de când ne-am cunoscut, sunt uimită de fiecare dată când fac exercițiul de a păși în afara cadrului creat de noi și încep să îl analizez. Îmi dau seama că încă trăiesc acest miracol, care s-a dovedit, mai ales de-a lungul acestui an fondator laborios, a fi mult mai mult decât o întâmplare. Nu am să mă refer la activitățile pe care le-am realizat și la dificultatea faptului de a le crea din temelii, deși, evident, aceste aspecte care sunt vizibile cu ochiul liber constituie o parte din unicitatea acestui proiect.

Vreau să mă refer mai degrabă la fondul uman care a făcut toate acestea posibile, la ceea ce s-a întâmplat „în spatele culiselor”. Am să trec direct la ce vreau să spun: este deseori simplu să creezi un grup dedicat unei cauze foarte precise, cu un manifest rigid și, eventual, dirijat de una sau mai multe personalități puternice care canalizează toate resursele persoanelor implicate într-o singură direcție, de obicei un anumit ideal. Însă este mai rar întâlnită dorința de a crea o comunitate de egali, în care fiecare dintre membrii săi se află în stadii foarte diferite de maturizare, găsindu-se în plină căutare și conturare a personalității și intereselor intelectuale. Tentația celor mai înaintați în căutarea lor poate fi cea de a le trasa celor mai puțin experimentați direcții, de a le oferi soluții de viață prefabricate sau de a-i scuti să se izbească ei înșiși de fundături. Ei bine,

ceea ce mi se pare deosebit la comunitatea noastră este felul în care ne-am lăsat unii pe alții să creștem, să ne desfășurăm, oferindu-ne întotdeauna sprijin necondiționat, fără a intenționa să-l modelăm pe celălalt după un anumit tipar. Acest exercițiu uman, în sine, mi se pare un câștig extraordinar pentru fiecare dintre noi, prin care am învățat ce înseamnă cu adevărat sentimentele de respect și admirație. În final, dacă ne-am fi propus cu toții să fim asemănători, ar fi fost mult prea simplu. Este cu adevărat o mare bucurie să ai lângă tine mai mult de douăzeci de oameni pe care îi prețuiești pentru ceea ce sunt, care în fiecare circumstanță te uimesc cu lumina nouă pe care o aduc asupra unui subiect. Așadar, dacă ar fi să numesc ceva care definește Syntopic, aș începe cu asta (și nu m-aș putea opri prea curând).

(Teodora Nichita)

Într-un fel, Syntopic poate fi descris ca o corporație. Dar nu o corporație în limbajul comun de astăzi – o firmă transnațională cu acționarat multiplu – ci una în sensul ei de secol al nouăsprezecelea: o persoană colectivă care se naște din resursele puse la bătaie de mai multe persoane fizice, dispuse să-și asume împreună riscurile și câștigurile. Analogia funcționează până la un punct. Syntopic presupune, desigur, o investiție constantă din partea fiecăruia – nu doar articole publicate, ci și lecturile din spate, nu doar evenimentele organizate, ci și structura care le susține. Însă, spre deosebire de o corporație, Syntopic este un proiect voluntar, care rezistă, în primul rând, grație pasiunii și motivației intrinseci ale fiecăruia dintre membrii săi.

Syntopic este, în același timp, o echipă și o comunitate. Ne țin împreună obiectivele mai largi ale proiectului, dar mai ales prietenia și prețuirea reciprocă. Fară organizare colectivă – atât de diferită în natura ei de organizarea individuală, așa cum am ajuns să înțelegem pe parcurs –, un proiect la care participă peste douăzeci de oameni nu ar rezista. Iar fără prietenia care ne leagă, ne-am transforma într-o structură care treptat s-ar rigidiza. Să balansezi între formal și informal, între rigoare, disciplină și atenția permanentă la celălalt, între ordine și spontaneitate, între activități cu termen limită și o anumită relaxare creatoare, este, de fapt, principala provocare a proiectului. Faptul că astăzi aniversăm un an de la lanserea Syntopic probează că am făcut față, după putințele noastre, acestei provocări.

(Robert Gabriel Ciobanu)

Syntopic este despre comunitate. În această notă, platforma noastră se poate numi foarte bine și Syn-*koinon* sau Syn-*communitas*. *-topic* este ce ne-a adus împreună, sunt interesele, problemele și căutările noastre. Dacă nu ar fi fost Syntopic, am fi, poate, încă

rătăcitori, aflați într-o căutare anostă și nesuferită a unui *locus communis*, un loc în care să ne simțim în comun cu altcineva, asemenea lui Enea care, alungat din Troia, blestema Ursita și marea infinită. Nouă Syntopic ne-a fost țărm, a fost locul care ne aștepta să ieșim din individualitatea noastră și să colaborăm cu celălalt. A fost solul pe care a trebuit să-l prelucrăm și în care să așezăm, atent, semințele gândirii noastre. La un an distanță, culegem cele dintâi roade ale fericirii de a fi în comun.

(Iulian-Alfred Husac)

Ultimul an – în fapt, primul – a fost cel în care 1) am construit, 2) ne-am așezat în structura creată și, pe ici-colo, din când în când ajustată și apoi, cât se poate de firesc, 3) am trecut la ceea ce seamănă tot mai mult cu menținerea proiectului – din care platforma publicistică este numai o parte: acea parte care, la nivel formal, imprimă proiectului constanță și ritm și, la nivel substanțial, circumscrie ideile și întrebările noastre în jurul unor teme relevante pentru evoluțiile filozofice și sociale actuale. În mod evident, etapele traversate în ultimele douăsprezece luni diferă între ele și cred că înțelegerea momentului prezent depinde de înțelegerea coerentă a diferențelor specifice ale acestor etape.

1) Astfel, mi se pare că entuziasmul și colecția speranțelor care au însoțit *faza construirii* sunt, până acum, neegalate. Această remarcă ar putea încuraja și descuraja deopotrivă. Aș zice că i-ar putea încuraja pe realiști și descuraja pe idealiști. Căci, privind realist, nu avem cum să nu ne dăm seama că o bună parte din motivația intensă de început a provenit din ținta mai degrabă *exterioară* a eforturilor noastre: anume însăși constituirea arhitecturii Syntopic, în contextul primelor noastre întâlniri. Și tot realist uitându-ne, ne e limpede, bănuiesc, că nu putem continua cu aceeași intensitate a motivațiilor – cum și-ar dori, poate, cei mai idealiști dintre noi –, câtă vreme sursa lor era predominant exterioară și, fără-ndoială, temporară.

2) Eleganța și eficiența *structurii* pe care am conceput-o împreună a fost probată, cu succes, de organizarea dezbaterilor și a interviurilor video din acest an, dar, mai cu seamă, a celei de-a doua ediții a Școlii de vară de la Răchitova din august.

3) Cât privește diluarea exuberanței inițiale, nu mi se (mai) pare atât de problematică atât timp cât este sau va fi îndeplinită o condiție esențială pentru etapa menținerii proiectului: prefacerea sursei exterioare a ceea ce ne-a pus în mișcare într-una interioară. În această transformare constă, după părerea mea, cea mai mare provocare din cea de-a doua jumătate a acestui prim an. Încă ne confruntăm cu ea. Iar încercarea este, mai întâi, individuală și abia apoi, prin agregare, colectivă. Însă intensitatea motivației nu poate deveni durabilitate decât dacă fiecare dintre noi va recurge la resursele sale interne, dacă va porni, de această dată, dinspre interior spre exterior –

dinspre propriile căutări, planuri, repere spre ceea ce poate ajunge, într-o formă sau alta, să fie orizontul nostru comun.

La împlinirea primului an îi doresc proiectului Syntopic maturizarea de care are nevoie pentru a naviga mai departe pe învolburatele ape ale timpului pe care îl trăim.

(Victoria Maria Deliu)

Imagine: Redacția Syntopic la Școala de vară de la Răchitova, Ediția I